

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.682/2024/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe1

A per tárgya:

személyiségi jog megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

37.P.20.777/2024/13.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és mellőzi az alperes késedelmi kamat megfizetésére kötelezését.

Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget és az államnak 16.000 (tizenhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az illeték megfizetése e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes politikus, aki 2019 áprilisában parlamenti képviselő, az Országgyűlés alelnöke, a Jobbik Magyarországért Mozgalom elnevezésű párt elnöke volt.

[2] A Heves Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1992. december 8-án az Fkf.463/1992/4. számú jogerős ítéletében megállapította, hogy a felperes bűnös társtettesként elkövetett garázdaság, valamint aljas indokból elkövetett, könnyű testi sértés büntetésében. A határozat indokolása szerint a felperes egy 15-20 fős csoport tagjaként, a cigány származású sértettet leütötte, akit – földre zuhanása után – többen ütlegeltek kézzel, majd összerugdostak. A sértett 8 napon belül gyógyuló, könnyű testi sértéseket szenvedett el.

[3] Az alperes jogelődje által üzemeltetett www.origo.hu internetes oldalon 2019. április 1-jén „Kínos felperes-fórum: településen sem kérnek a Jobbikból” címmel megjelent cikkben azt állította, hogy a felperes társaival botokkal és kábelekkel megvert egy mozgássérült férfit.

[4] A Fővárosi Ítéltábla a 2019. október 8-án meghozott Pf.20636/2019/4. számú ítéletével jogerősen helyreigazításra kötelezte az alperes jogelődjét. Kötelezte, hogy 5 napon belül tegye közzé az alábbi helyreigazítást. „A portálunkon 2019. április 1-jén »Kínos felperes-fórum: településen sem kérnek a Jobbikból« címmel megjelent cikkben valótlanul állítottuk, hogy felperes a Jobbik Magyarországért Mozgalom elnöke és társai által megvert férfi mozgássérült volt, illetve, hogy botokkal és kábelekkel verték meg”.

[5] Az alperes a helyreigazításnak a jelen perben kihirdetett elsőfokú ítélet meghozatalának napjáig nem tett eleget.

[6] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát a www.origo.hu portálon 2019. április 1-jén „Kínos felperes-fórum: településen sem kérnek a Jobbikból” címmel megjelent cikkben annak valótlan állításával, hogy társaival botokkal és kábelekkel megvert egy mozgássérült férfit. Kérte az alperes kötelezését 400.000 forint és 2019. április 2-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére sérelemdíj címén. Perköltség igényét felszámította.

[7] Érvényesíteni kívánt jogként hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésére, a 2:43. § d) pontjára, a 2:45. § (2) bekezdésére, a 2:51. § (1) bekezdés a) pontjára, a 2:52. § (1)-(3) bekezdésére és a 6:48. § (1) bekezdésére.

[8] Előadta, hogy az alperes közlése valótlan tényállításokat tartalmaz; a kifejezetten sértő kijelentés alkalmas társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására.

[9] Jogi álláspontja szerint közszereplői mivolta ellenére túrészi kötelezettsége nem vonatkozik a valótlan tényközlésekre, a közéleti vitákban sem [57/2001. (XII. 5.) AB határozat, 7/2014. (III. 7.) AB határozat, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, 28/2014. (IX. 29.) AB határozat, 5/2015. (II. 25.) AB határozat, 3145/2018. (V. 7.) AB határozat, 3111/2022. (III. 23.) AB határozat].

[10] Bírósági döntésekre (a Fővárosi Ítéltábla Pf.20809/2020/4., Pf.20246/2023/4. számú ítéletében foglaltakra) hivatkozva köztudomású tényként kérte figyelembe venni az őt ért hátrányokat.

[11] A sérelemdíj összegével összefüggésben a hírportál jelentős olvasószámára utalt, és arra, hogy a vitatott közlés a főoldalon, a vezető hírek között szerepelt.

[12] Előadta, hogy hozzá, családtagjaihoz, barátaihoz, párttársaihoz rosszalló kérdések, megnyilvánulások érkeztek. Őt megfenyegették, félt, hogy valamely hétköznapi tevékenység közben kisgyermekének jelenlétében bántalmazni fogják.

[13] Hangsúlyozta, hogy a jogsértés tárgyi súlya kiemelkedő. Az alperes a közlést a lejárataának szándékával, személyének hiteltelenítése céljából tette közzé. Bizonyíték és ellenőrzés nélkül közölt valótlanságot; a közzététel előtt őt nem kereste meg. Mindezek

alapján a sérelemdíj szankciós jellegének, visszatartó erejének is érvényesülnie kell (a Kúria Pfv.20443/2018/4. számú határozata, BH2020. 2035. számon közzétett döntés).

[14] Az elrendelt helyreigazítás elmulasztását a sérelemdíj mértékét növelő körülményként jelölte meg (a Fővárosi Ítéltábla Pf.20511/2023/5. számú és a Pf.20489/2020/6. számú határozatára hivatkozva). Az alperes a médiapiac kiemelkedően tőkeerős résztvevője.

[15] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

[16] A felperes közszereplő státuszát, ezzel összefüggésben magasabb törési kötelezettségét emelte ki. Utalt a téma közéleti jellegére, a sajtónak a demokratikus közvélemény alakításában játszott szerepére.

[17] A Fővárosi Ítéltábla Pf.21138/2019/6. számú ítéletére és bemutatott bizonyítékaira figyelemmel vitatta a közlések sértő jellegét. Közismert, hogy a felperes kisvárosi, erőszakos cselekmények résztvevője, szervezője, vezetője volt. Sárközy Judit Kopaszok című könyvében már 1994-ben megjelentette a sérelmezett állításokat; azok többször előkerültek a felperes politikai pályafutása során. Mindezek alapján a felperesről már korábban kialakult közéleti vélekedés miatt a kifogásolt közlések sértő jellege hiányzik.

[18] A sérelemdíjigény megalapozatlanságát állította; azt legfeljebb 200.000 forint összegben tartotta elfogadhatónak, mert a mérték meghatározásánál a korábbi ítéletekben megítélt összegeket is figyelembe kell venni. A kamatkövetelést azért vitatta, mert a sérelemdíj összegszerűségét a bíróság minden esetben a jelenkori értékviszonyok alapján határozza meg.

[19] Hivatkozott a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (3) bekezdésének 2023. június 2-ától hatályos változásaira. A jogszabály szövegének módosulása nem járhat azzal a következménnyel, hogy a törvény szerinti büntethetőségi akadály a polgárjogi eszközrendszer alkalmazásának felerősítését eredményezze.

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő jogát azzal, hogy a jogelődje általa üzemeltetett www.origo.hu internetes oldalon 2019. április 1. napján „Kínos felperes-fórum: településen sem kérnek a Jobbikból” címmel megjelent cikkben valótlanul állította, hogy a felperes társaival botokkal és kábelekkal megvert egy mozgássérült férfit.

[21] Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000 forintot és ezen összeg után 2019. április 2-től a kifizetésig, a késedelemmel érintett félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

[22] Az alperest 36.000 forint eljárási illeték állam javára és 38.100 forint perköltség felperes javára történő megfizetésére kötelezte.

[23] Alkalmazott jogszabályként ismertette Magyarország Alaptörvénye *I. cikk* (3), (4) bekezdését, a *VI. cikk* (1) bekezdését, a *IX. cikk* (1), (4) bekezdését, a Ptk. 2:42. § (1) bekezdését, a 2:43. § *d)* pontját, a 2:45. § (2) bekezdését, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (3) bekezdését, 13. §-át, a 14. § (1) bekezdését és a 21. § (1) bekezdését.

[24] A sérelmezett közléseket tényállításnak minősítette és azokat – az alperes vitatásának hiányában – valótlanak tekintette. Értékelte e körben a Fővárosi Ítéltábla Pf.20636/2019/4. számú ítéletében és a Heves Megyei Bíróság Fkf.463/1992/4. számú ítéletében foglaltakat is.

[25] Következtetése szerint a kijelentések nyilvánvalóan sértőek, hiszen a társadalmi megítélést hátrányosan befolyásoló körülmény, ha valakiről azt állítják, hogy egy mozgásában korlátozott személyt eszközökkel; botokkal és kábelekkel bántalmaz. A felperes társadalmi megbecsülését és jóhírnevét korábban megkérdőjelező közlések a keresettel támadott kijelentéseket nem fosztják meg jogsértő jellegüktől; nem annak van jelentősége, hogy a személy társadalmi megítélése milyen volt a valótlan tény állításakor és azt a tényállítás mennyiben rontotta, hanem annak, hogy a valótlan tényállítás alkalmas volt-e a jóhírnév megsértésére (PJD2018. 34.).

[26] Mivel valótlan tények állítása esetén a jogsértés ténye közszereplőknél is megállapítható, a felperes közszereplői státuszát a sérelemdíj összegénél vette figyelembe. Az alperes a valótlan tények közlésével alaptalan állításokat közvetített a nézők, hallgatók felé; a kifogásolt közlés nem felelt meg az Smtv. 13. §-a szerinti kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének. Az alperes nem adott elő olyan körülményt, amely miatt mentesülhetett volna a sajtó alapvető kötelességei alól.

[27] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a jogsértés tényét a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja szerint megállapította.

[28] A sérelemdíj iránti igényt a Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdése alapján vizsgálta. E rendelkezések értelmezésével abból indult ki, hogy a sérelemdíj megítélésének feltétele a nemvagyoni sérelem bekövetkezése.

[29] Köztudomású hátránynak tekintette, hogy a cikkben megfogalmazott valótlan tartalmú, nagy nyilvánosság előtti közlés a politikus társadalmi és pártján belüli megítélését is hátrányosan befolyásolja. A valótlan tények tartalma és a felperes személyes nyilatkozata alapján azt is bizonyítottanak találta, hogy a felperesnek a közlések miatt magyarázkodnia kellett ismerősei előtt; az őt ért fenyegetések miatt félelmet érzett, féltette kiskorú gyermekét.

[30] Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes közlése a felperesnek nem vagyoni hátrányt (tartalmában: nemvagyoni sérelmet) okozott, ezért a felperes sérelemdíj igénye megalapozott.

[31] Az összecszerűség meghatározása során azt értékelte, hogy a közzétett valótlan tényállítások mennyiben voltak alkalmasak arra, hogy a felperesről alkotott társadalmi értékítéletet hátrányosan befolyásolják. Figyelemmel volt a jogintézmény kompenzációs, preventív és szankciós céljára.

[32] Jelentőséget tulajdonított a széles nyilvánosságnak, a jogsértés nagyobb súlyának (az alperes által közölt valótlan tény erkölcsileg mélyen elítélendő). Az alperes felróhatósága körében értékelte, hogy a felperes előzetes megkérdezése elmaradt. Tekintettel volt az alperes vagyoni viszonyaira is (BH2019. 268., Fővárosi Ítéltábla Pf.20921/2021/4. számú határozata).

[33] A sérelemdíj összegét növelő körülménynek tekintette azt, hogy az alperes a jogsértő állapotot fenntartotta és az őt helyreigazításra kötelező ítéleti rendelkezéseknek nem tett eleget, így jogsértése folyamatos.

[34] Nem vette figyelembe a hasonló tartalmú közlések miatt más eljárásokban megítélt sérelemdíjak összegét az alperessel szembeni igény elbírálása során.

[35] Mindezek mérlegelésével az elsőfokú bíróság 400.000 forintban állapította meg a sérelemdíj mértékét. Az összeget a közlés megjelenésekor fennálló értékviszonyra tekintettel határozta meg, ezért a Btk. módosításra vonatkozó érvelést nem találta adekvátnak. Ugyanezen okból, a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése és 6:532. §-a szerint határozott a késedelmi kamatfizetés tárgyában.

[36] A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése értelmében rendelkezett, 600.000 forint pertárgyérték alapulvételével. A felperes perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) bekezdés *a)* pontja szerint számította; az eljárási illeték megfizetéséről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *f)* pontja alapján határozott.

[37] Az ítélet ellen az alperes fellebbezett.

[38] Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a sérelemdíj leszállítását kérte 200.000 forintra és kamatfizetési kötelezettségének mellőzését. Perköltség igényét felszámította.

[39] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)*, *c)*, *d)* pontjára alapította. Az elsőfokú bíróság által megsértett anyagi jogi jogszabályként a Ptk. 2:44. § (1) bekezdését, 2:52. § (3) bekezdését jelölte meg.

[40] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte, hogy az utóbbi idők hazai közéletében a felperes személyét kiemelt közérdeklődés övezi. Nem vette figyelembe, hogy a felperes a saját döntése alapján vált a közügyek másoknál aktívabb alakítójává; vállalta ezzel a nyilvánosság előtti értékeléseket és bírálatokat is. A közügyek vitatása körében őt érintő vagy minősítő, a személyét támadó véleménynyilvánításokat nagyobb türelemmel kell tűnie.

[41] A közéleti szereplők személyiségi joga és a véleménynyilvánítás szabadsága alapjogi kollíziója esetére kialakított alkotmánybírósági iránymutatást idézve kérte annak értékelését, hogy még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [50]}.

[42] A felperes a közszereplők kategóriáján belül a szólásszabadság szempontjából legkevésbé védett személyi körbe tartozó közéleti személy, ezáltal közéleti viták aktív résztvevője. Számolnia kell azzal, hogy megnyilatkozásait, cselekményeit mások vitatják, élesen bírálják; politikai hitelességét folyamatosan értékelik, akár megkérdőjelezzik. Ennek következtében a közéleti témákban átlagosan tájékozott hírfogyasztók összessége által képviselt „közvélemény” lényegében hozzászólt az ilyen megnyilvánulásokhoz. A politikusokkal, közéleti szereplésükkel összefüggésben tett kijelentések általánosan magas szintű védelmet élveznek és ezt a jelen ügyben is figyelembe kell venni.

[43] Hangsúlyozta, hogy a felperesnek a pártban betöltött pozíciója révén az írás megjelenésekor volt lehetősége a megfogalmazott közlések cáfolatára.

[44] Vitatta a nemvagyonai sérelem bekövetkeztének bizonyítását.

[45] Az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj összege azért eltúlzott, mert az összeg megítéléséhez nem elegendő a köztudomású tények alapján megállapítható sérelemre hivatkozni. Az érdemi döntés indokolásában azonban nem szerepel olyan további hátrány, amelyre a felperes fokozottabb tűrési kötelezettsége ne terjedne ki, illetve amely a felperest kizárólag a perbeli cikk miatt érte.

[46] Hiányolta annak indokát, hogy a sérelemdíj miként és mennyiben alkalmas a felperest ért vagyoni hátrány kiegyenlítésére. A felperes a sérelemdíj iránti igénye alapján hivatkozott, immateriális sérelmeket nem állított és nem bizonyított.

[47] Továbbra is a módosult jogszabályi környezetre hivatkozott; a Btk. 226. § (3) bekezdése büntethetőséget kizáró okként szabályozza a sajtótermék útján elkövetést. Ezért a

prevenációs funkció nem válhat dominánssá a sérelemdíj összegének meghatározásánál; a polgári jogi szankció nem veheti át más jogági szankciók szerepét.

[48] A fellebbező álláspontja az volt, hogy a sérelemdíj összegszerűségének meghatározása során figyelemmel kell lenni a felperes részére a korábbi ítéletek alapján megítélt sérelemdíjak mértékére és a vélt jogsértés óta eltelt időre.

[49] Mivel a sérelemdíj összegszerűségét a bíróság a jelen értékviszonyok mellett határozza meg, ezért késedelmi kamat megfizetésére nem kötelezhető.

[50] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyását célozta az alperes fellebbezésével érintett körben. Kérte az alperes másodfokú perköltségben marasztalását.

[51] Elismerte, hogy saját döntése alapján vált a közügyek alakítójává; ennek azonban nincs jelentősége, mert az alperes tényeket állított róla és nem véleményt közölt. A közszereplői minőséggel és tevékenységgel kapcsolatban megjelentetett valótlan tényállítások tekintetében egy politikusnak sincsen fokozott tűrési kötelezettsége.

[52] Az alperes a perbeli esetben nem a szakmai szabályok szerint járt el, általa sem vitatottan valótlan állításokat közölt és a felperes álláspontját nem ismerte meg; a közszereplők magasabb tűrési kötelezettségére ez okból sem hivatkozhat.

[53] Rosszhiszemű hivatkozásnak tekintette, hogy volt lehetősége a megfogalmazott közlések cáfolatára. Jelentőséget tulajdonított e körben az alperes médiapiaci dominanciájának; hasonló olvasottságú felület nem állt a felperes rendelkezésére megnyilatkozásaihoz. Mindemellett az alperes még abban az esetben sem hajlandó a felperes álláspontját közölni, ha arra jogerős bírósági ítélet kötelezi.

[54] A sérelemdíj leszállítása iránti fellebbezési kérelmet azért találta alaptalannak, mert az alperes kiemelkedően súlyos, a társadalom jóérzésű részében egyértelműen visszatetszést keltő bűncselekmény elkövetésével vádolta meg őt bármiféle alap nélkül. Bűncselekménnyel alaptalanul összefüggésbe hozni valakit, annak az elkövetését állítani az egyik legsúlyosabb módja a jóhírnév megsértésének. Ez a politikusi megítélésére – a demokratikus értékeket valló társadalmi többség értékelését tekintve – nyilvánvalóan kedvezőtlen hatással volt; köztudomású hátrányként elfogadható {a Fővárosi Ítéltábla Pf.20200/2022/4. számú határozata, Indokolás [41] bekezdés}.

[55] A sérelemdíj kettős funkciójára is hivatkozott. E törvényi célok érvényesülését a jelképes nagyságrendű, 200.000 forint, nem tenné lehetővé (BH2020. 235., BH2022. 302. számon közzétett eseti döntések).

[56] Az ítélezési gyakorlat alapján a sérelemdíj iránti igény megalapozottságához a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható.

[57] Mindemellett személyes meghallgatása során olyan konkrét hátrány bekövetkeztéről is számot adott, amely túlmutat a köztudomásúként értékelhető tények körén (az akkor másfél éves gyermekét is féltenie kellett a perbeli megjelenések miatti reakcióktól). A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése értelmében a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége nem terheli.

[58] A Btk. módosításával összefüggésben előterjesztett érvelést új előadásként értékelte azzal, hogy a sérelemdíj összegszerűségére nem lehet kihatással a rágalmazás törvényi tényállásának változása. A megítélt sérelemdíj összege olyan alacsony, hogy az a Btk. módosítása folytán sem eredményezi „a polgári jogi eszközrendszer alkalmazásának felerősítését”.

[59] Kérte annak értékelését, hogy az alperes által tett közlések azok, amelyek a politikai közbeszéd, a közügyek megvitatásának színvonalát erodálják; az alperesnek mint

sajtószervnek lenne kiemelt felelőssége abban, hogy a médiafogyasztókat valós tényekről, eseményekről tájékoztassa, az általa leírtak valós tartalmát vizsgálja.

[60] Az átlag magyar hírfogyasztók tűrésküszöbének esetleges változása sem eredményezheti a perbeli közlések védelmét; az alperes kiemelt felelőssége az, hogy ne pusztán szenzációhajász híreket kreáljon, hanem az eseményekről a valóságnak megfelelően számoljon be.

[61] A Ptk. 6:22. § (1) bekezdése szerinti 5 éves elévülési időre tekintettel nem tartotta jelentősnek az igényérvényesítés időpontjára vonatkozó fellebbezési érveket; a sérelemdíj represszív, büntető funkciója hosszabb idő elteltével is érvényesül (a Fővárosi Ítéltábla Pf.20505/2023/4., Pf.20591/2023/4., Pf.20776/2022/4. számú ítélete, a Pécsi Ítéltábla Pf.20004/2024/4. számú ítélete).

[62] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 6:532. §-a értelmében a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A személyiségi jogsérelem akkor következett be, amikor a jogsértő magatartás a kívüllág számára is megvalósult; az írás megjelenésétől ezért késedelmi kamatigénye megalapozott. Az elsőfokú bíróság értékelése szerint a követelt összeg a 2019. január 23-án fennálló összes körülmény alapján volt reális.

[63] A Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett ítélkezési gyakorlat alapján kitért arra is, hogy az elbíráláskori ár- és értékviszonyok alkalmazását a jogsértő nem kifogásolhatja; a Ptk. 6:534. § (1) bekezdésében megfogalmazott szabály a sértett védelmét szolgálja (a Kúria Pfv.20640/2022/4. számú ítélete, közzétéve: BH2023. 158. számon; a Debreceni Ítéltábla Pf.20294/2024/5. számú határozata).

[64] Kérte annak figyelembevételét, hogy az alperes évek óta nem hajlandó teljesíteni a jogerős ítéletben elrendelt helyreigazítást. Jelentősége van annak is, hogy az alperes a médiapiac tökeerős, domináns szereplője, ezért az elsőfokú ítéletben meghatározott alacsony összegű sérelemdíj további csökkentése a jogintézményt kiüresítené.

[65] A fellebbezés eredményessége esetére a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazását kérte. Az alperes részére a fellebbezés alapossága esetén sem állapítható meg perköltség, mert az alperesnek „a vonatkozó IM rendelet” alapján előterjesztett igénye nem azonosítható; a felszámítás módja nem felel meg az eljárási szabályoknak. Mindemellett az Ükr. 3. § (3) bekezdése a meg nem határozható pertárgyértékű ügyek esetére tartalmazza az ügyvédi munkadíj számítását.

[66] A fellebbezés részben alapos.

[67] Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett a jogsértést megállapító és az alperest 200.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelező rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdése], ezért azt a másodfokú felülbírálat nem érinthette. A másodfokú bíróság az alperest további 200.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamat megfizetésére kötelező rendelkezést vizsgálta a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése], a Pp. 376. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívüli eljárásban.

[68] Az alperes jogorvoslati kérelmében a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés *a), c), d)* pontjára alapította. Fellebbezésében azonban a Pp. 369. § (3) bekezdés *a), c)* pontja körében semmilyen értékelhető jogi érvet nem adott elő, amely körülmény önmagában kizárta az e felülbírálati jogkör alapján folytatott vizsgálódást.

[69] A fellebbezési kérelem a sérelemdíj mérséklését célozta, vitatva az elsőfokú bíróság Ptk. 2:52. § (3) bekezdése szerinti mérlegelési tevékenységét [Pp. 369. § (3) bekezdés *d)* pont].

[70] A Pp. 369. § (3) bekezdés *d)* pontja szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[71] A sérelemdíj összegének meghatározása során a mérlegeléssel hozott döntés a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének rendelkezésén alapul. Az anyagi jogi mérlegelési jogkör átszáll a másodfokú bíróságra, tehát az ilyen mérlegelési jogkörben hozott döntés felülmérlegelhetősége is a felülbírálati jogkör része. Ezért a Fővárosi Ítéltáblának abban kellett állást foglalnia, hogy a sérelemdíj meghatározása során szükséges-e felülmérlegelni az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[72] A másodfokú bíróság abból indult ki, hogy a sérelemdíj iránti követelések esetében a felperes tényállításokat a nem vagyoni sérelmeire, hátrányaira tesz, amelyek alapulvételével kell a bíróságnak mérlegeléssel megállapítania a megfelelő kompenzációt jelentő sérelemdíj összegét. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján a bíróság a sérelemdíj összegét az eset körülményeire figyelemmel, a jogszabályi feltételekhez mérve, egyösszegben határozza meg, amelynél nem hagyható figyelmen kívül a személyi sérelem súlya, következményei, a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyok, valamint a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntései.

[73] A jelen ügyben az eljárás adatainak figyelembevételével az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelte a jogsértés következményeit, a sérelemdíj összezszerűségét befolyásoló tényezőket. Jelentőséget tulajdonított a jogsértés súlyának, a felperest ért hátránynak. Értékelte a felperes közszereplői státuszát, a vele szembeni közbizalom fontosságát, a széles nyilvánosságot. Figyelembe vette az alperes magatartásának felróhatóságát, a sérelemdíj kettős funkcióját.

[74] A sérelemdíj követelés elbírálásával kapcsolatban az ítélkezési gyakorlatra jelentős hatást gyakorló, a Kúria Új Ptk. Tanácsadó Testületének véleménye alapján a Ptk. 2:52. § (1) bekezdés második fordulataának helyes értelmezése szerint a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyoni sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a nemvagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének a „jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata mentesíti a felperest a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól, de nemvagyoni sérelem hiányában nem teszi lehetővé sérelemdíj követelését.

[75] Személyiségi jogsértés megállapíthatósága esetén az alperesnek kell kimentenie magát a vonatkozó kontraktuális vagy deliktuális felelősségi mérce szerint, valamint neki kell bizonyítania azt is, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte olyan súlyú nemvagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélését indokolná. Ez utóbbi következtetésre a bíróság az eljárásjogi rendelkezések alapján is eljuthat, ha arról hivatalból tudomása van vagy az köztudomású ténynek tekintendő [a Pp. 266. § (2) bekezdése].

[76] Mindezekből következően valamely személyiségi jog megsértésére alapított kereset esetén a személyiségi jogi jogsértést állító félnek – a Pp. 170. § (2) bekezdés *c)* pontjában szereplő tényállítási kötelezettségéből is levezethetően – meg kell jelölnie azt a konkrét nem vagyoni sérelmet (immateriális hátrányt), amely őt az állított jogsértő magatartás következtében érte.

[77] A bíróságnak a személyiségi jogi jogsértés megtörténte körében fogatosított bizonyítást követően, a jogsértés tényének a megállapíthatósága esetén kell döntenie arról, hogy a sérelmet szenvedett fél által megjelölt nem vagyoni sérelem bekövetkezése a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású tényként bizonyítottan elfogadható-e, amennyiben pedig nem, úgy a nem vagyoni sérelemre vonatkozóan bizonyítási eljárást kell lefolytatnia.

[78] A sérelmet szenvedett fél – a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelően – nincs elzárva attól sem, hogy a köztudomás szerint is elfogadható hátrányt meghaladó egyéb olyan, a jogsértéssel összefüggésben bekövetkezett sérelmet bizonyítson, amely magasabb összegű sérelemdíj megállapítását alapozza meg. Az alperes pedig bizonyíthatja, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte sérelemdíj megítélését indokoló nem vagyoni hátrány vagy kimentheti magát a felelősség alól annak bizonyításával is, hogy magatartása nem volt felróható.

[79] A személyiségi jogsértés megállapításának nem „automatikus” következménye a sérelemdíj megítélése. Amennyiben nem állapítható meg, hogy a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben a felperes oldalán nem vagyoni hátrány keletkezett és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő, az összes körülmény mérlegelése mellett a sérelemdíj iránti igény elutasítható (a Kúria Pfv.20954/2022/4. számú ítélete).

[80] Az adott esetben helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor köztudomású tényként tekintett arra, hogy a felperesnek egy mozgásában korlátozott és emiatt kiszolgáltatott személy megverésében való részvételét állító közlés alkalmas a társadalmi megítélésének csorbítására. A felperes személyes előadásában is nyilatkozott félelemérzetére, a kisgyermekével való együttlét során tapasztalt szorongásra.

[81] Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság köztudomású tényként azt is, hogy a durva, erőszakos bűncselekmény állítása a felperes közéleti, politikusi szerepére is kihat, a belé vetett bizalmat csökkenti. Ilyen hátránynak tekintette azt is, hogy a felperes magyarázkodni kényszerült környezetében.

[82] Ezért alaptalanul vitatta az alperes fellebbezésében a nemvagyoni hátrány bekövetkeztét.

[83] A fellebbezőnek a felperes közszereplői mivoltára és különösen nagy tűrési kötelezettségére alapított érvelése sem eredményezhette a sérelemdíj mérséklését; az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége nem ellentétes a Ptk. 2:44. § (1) bekezdésének rendelkezésével.

[84] Az Alkotmánybíróság jogértelmezése szerint a becsület csorbítására alkalmas tények állítása vagy híresztelése közszereplők esetén sem élvezi a véleményszabadság oltalmát akkor, ha a tényeket állító vagy híresztelő tudta, hogy közlése valótlan, avagy a valótlanágáról azért nem tudott, mert a foglalkozása szerint elvárt figyelmet vagy körütekintést elmulasztotta {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [17], [20] – [24] bekezdés}.

[85] A közügyeket érintő, ámde hamisnak bizonyult tényállításokat csak abban az esetben oltalmazza a véleményszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [31]}. A perbeli írás szerzője gondossági kötelezettségét nem teljesítette; a közügyekre vonatkozó, közszereplőkkel, politikusokkal, közhatalmat gyakorlókkal kapcsolatos információkat felkutatni, közölni hivatott orgánumok kiemelt felelősséggel tartoznak azért, hogy ne vezessék félre az olvasókat.

[86] Alaptalanul kifogásolta az alperes fellebbezésében a sérelemdíj kettős funkciójának érvényesítését. Az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységéből nem lehet arra következtetni, hogy a Btk. idézett módosítása a sérelemdíj preventív jellegét erősítette volna jelen esetben; erre vonatkozó konkrét érvelést a jogorvoslati kérelem sem tartalmazott. Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj – annak összegére figyelemmel – a hatályos Btk. rendelkezés szem előtt tartása mellett sem jelenti a polgári jogi eszközrendszer szigorúbb alkalmazását.

[87] Az eljárás adatai alapján az írás szerzője a hivatása gyakorlása körében elvárható gondosságot, körütekintést nem tanúsította. Eerre tekintettel pedig a magánjogi büntető

szankciónak, a visszatartó erőnek is érvényesülnie kell. Az Alkotmánybíróság határozatai alapján a sajtó tájékoztató tevékenységének szabadsága nem korlátlan, hanem más alapvető jogok, vagy alkotmányos értékek érvényesülése érdekében kötelezettségekkel tűzdelt. A sajtószabadság gyakorlása önmagában nem terjed ki a valótlanságok közzétételére, sőt az újságírók egyik fő felelőssége éppen a közölt hírek, információk hitelességének ellenőrzése {34/2017. (XII. 11.) AB határozat [42]}. Az újságírókat nem mentesíti e kötelezettség teljesítése alól az sem, ha az írás érintettje nagyobb eszköztárral rendelkezik a sérelmes közlések cáfolatára.

[88] Az alperes fellebbezésében azzal érvelt, hogy az ugyanazon közlések miatt több sajtószervvel szemben érvényesített igények csak összességükben értékelhetők. Az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összegével kapcsolatban azonban az előbbi körülmények együttes értékelése sem tette lehetővé olyan következtetés levonását, hogy a felperes a követelt mértékű sérelemdíjra ne lenne jogosult.

[89] A bíróság a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében felsorolt elemein túl jelentőséget tulajdoníthat a bírói gyakorlat más hasonló ügyeinek, a jogsértő és a sértett egyedi körülményeinek, összességében a konkrét ügyben feltárt minden jelentős elemnek. Ezek összességében és egybevetett tartalommal történő értékelése alapján kell meghatározni a sérelemdíj összegét és az előbbi mérlegelés indokolhatja a hasonló esetekhez illeszkedő, vagy azoktól eltérő sérelemdíj megállapítását is.

[90] A sérelemdíj értelmezésére is megfelelően irányadó a Kúria által a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény hatálya alatt, a nem vagyoni sérelmekkel kapcsolatban kialakított ítélkezési gyakorlat. Eszerint a nem vagyoni kártérítés összege nem határozható meg tiszta matematikai műveletek elvégzésével, részelemek összeadásával és kivonásával. A nem vagyoni kártérítés összegét a bíróságnak mindig az adott eset összes körülményének együttes értékelésével kell olyan összegben meghatároznia, amely az okozott és elszenvedett sérelem, hátrány kiegyensúlyozására alkalmas (Pfv.20735/2016/3.). A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseket is értékelni kell. Ez azonban semmiképpen sem jelenthet valamiféle mechanikus, számszerűsíthető összevetésen alapuló vizsgálatot (Pfv.22392/2016/6.).

[91] Az eljárásban nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy az alperes jelen ügyben vizsgált közlése a többi megjelenéstől elkülöníthető, további nem vagyoni hátrányt eredményezett volna. Ezért ellenkező bizonyításig azt kellett vélelmezni, hogy a felperest ért nem vagyoni hátrányokat a különböző portálokon megjelent valótlan közlések együttesen okozták. Az elsőfokú bíróság által szabott összeg ennek a szempontnak az érvényesülését is biztosítja.

[92] A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság összességében olyan mérlegeléssel állapította meg a felperest megillető sérelemdíj összegét, amelynek felülmérlegelését megalapozó körülmény – a tényállás feltáratlansága, iratellenes, logikai ellentmondást tartalmazó következtetések, vagy a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes mérlegelése – nem merült fel. Az érdemi döntésben megjelölt összeg a jogsértés összességében kiváltott hatására, súlyára, valamint a sérelemdíj kompenzációs és preventív funkciójának érvényre juttatására figyelemmel eltúlzottnak nem tekinthető, az illeszkedik a Kúria ítélkezési gyakorlatához.

[93] Az időmúlás hatását az ítéltábla a késedelmi kamat vonatkozásában értékelte; a jogsértés bekövetkezése és a kompenzáció időpontja között eltelt időtartamnak így tulajdonítva jelentőséget.

[94] Kétségtelen, hogy a sérelemdíj összege után – a Ptk. 2:53. §-a alapján alkalmazandó Ptk. 6:532. §-a szerint – késedelmi kamatigény előterjeszthető. A felperes ezzel kapcsolatban azonban tévesen hívta fel irányadó kúriai gyakorlatként a Pfv.20640/2022/4. számú ítéletet. A vonatkozó ügyben a bíróság a keresetet a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó rendelkezések alapján bírálta el és a követelés összecszerúságát tekintve vagyoni kárról döntött {indokolás [53]-[55] bekezdés}. A sérelemdíj nem kártérítés, hanem a személyiségi jogok megsértésének önálló szankciója. A személyiségi jogot sértő magatartással okozott nem vagyoni sérelmek sem értelmezhetők a kár fogalmába tartozóként. A sérelemdíj fizetésre kötelezés anyagi jogi feltételeit; a megítélésének jogalapját és összecszerúságát befolyásoló szempontokat a Ptk. 2:52. §-a határozza meg.

[95] A másodfokú bíróság nem a Ptk. 6:534. § (1) bekezdése alapján látta indokoltnak az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségének mellőzését, hanem azért, mert az elsőfokú bíróság által meghatározott összeg az okozott és elszenvedett sérelem, hátrány kiegyensúlyozására a jelenkori értékviszonyokhoz igazodó.

[96] A peradatok szerint a perbeli közlés a médiában egyidejűleg több felületen megjelent. A Fővárosi Ítéltáblának hivatalból is tudomása van arról, hogy a közlés miatt a felperes további személyiségi jogi pereket indított. Ezért a sérelemdíj összegének meghatározásánál vélelmezni kell, hogy a felperes által előadott nemvagyoni sérelem az egy időben megjelent azonos tartalmú közlések együttes hatása. A felperes egyebekben maga sem határozta meg, mennyiben tekinti elkülöníthetőnek a bekövetkezett nemvagyoni sérelmet a többi platformon megjelent, azonos tartalmú közlések hatásától.

[97] A Kúria irányadó gyakorlata szerint amennyiben a felperes a perben ugyanazokat a hátrányokat jelöli meg, mint amelyeket az előző perben eljáró bíróságok már értékelték, új tényre, bizonyítékra pedig nem hivatkozik, az adott esetben alacsonyabb sérelemdíj meghatározását indokolhatja (Pfv.20475/2022/4. számú ítélet, Indokolás [27]). A felperesnek a gyermekével kapcsolatban megélt félelemérzetét ugyan a jelen perben nem vitatottnak kellett tekinteni, az azonban nem minősül olyan nemvagyoni sérelemnek, amely nem tartozik a köztudomásúként értékelt nemvagyoni sérelmek körébe, az összeg meghatározásánál ezért önálló szerepe nincs.

[98] A Fővárosi Ítéltábla a közelmúltban olyan ügyben hozta meg azt a határozatot, amelyben a felperes jóhírneve megsértését megállapította és 900.000 forint sérelemdíjat és annak 2019. január 24-től esedékes késedelmi kamatát ítélte meg a perbelihez hasonló tárgyú (tartalmú) és azonos időszakban, a sajtóban megjelent közlések miatt (Pf.20500/2024/4. számú határozat). Korábban pedig a Fővárosi Ítéltáblán meghozott jogerős ítéletekkel a bíróság azonos vagy hasonló tartalmú jogsértések miatt 2021-ben 800.000 forint (Pf.20200/2022/4.), 600.000 forint (Pf.20921/2021/4.), 2022-ben pedig 750.000 forint (Pf.20.296/2022/5.) sérelemdíjat állapított meg a felperes javára. E vonatkozásban nem annak van elsődleges jelentősége, hogy más megjelenési felületeken, ezért részben más alperessel szemben volt folyamatban a per, hanem annak, hogy a felperest ért sérelmet ebben a hírfolyamban, a sajtóhíresztelések egyikeként kell értékelni a nemvagyoni sérelem megállapításánál. A felperes esetében figyelembe vehető sérelmek továbbá a köztudomás kategóriájába tartoznak.

[99] A jogsértés több mint 5 évvel korábban történt. A sérelmezett közlés aktualitását veszítette, már nem a közbeszéd tárgya. A felperes sem keresetében, sem személyes előadása során nem említett az alperes írása alapján keletkezett, jelenleg is fennálló nemvagyoni hátrányt. Nem tett arra vonatkozó nyilatkozatot sem, hogy a kifogásolt közlés jelenleg is hátrányosan befolyásolja társadalmi megítélését.

[100] Ezeknek a konkrét sérelmeknek a hiányában a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú ítéletben megjelölt sérelemdíj a jelenkori

értékviszonyokkal összhangban alkalmas a felperest ért sérelem kompenzálására. A bíróság a sérelemdíj megállapításának törvényben meghatározott szempontjait az időben közeli, hasonló vagy azonos kijelentések miatt indult perben valamennyi alkalommal a konkrét per adataira tekintettel önállóan, de nem a korábbi perekben tett megállapításoktól és megállapított sérelemdíjaktól teljesen függetlenül értékeli. A későbbi jogérvényesítésnél tekintettel van arra, hogy az utóbb meghatározott sérelemdíj csupán kiegészíti a már jogerős határozattal (határozatokkal) megállapított nemvagyoni sérelmek kompenzálását. Ezért – az ügyben felmerülő kivételes peradatok hiányában – nem kifogásolható az előbbi jogsértések együttes hatásán alapuló ítélkezési szemlélet érvényesítése.

[101] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett rendelkezését a késedelmi kamatra vonatkozó részében megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján.

[102] A fellebbezés csak a késedelmi kamat tekintetében volt eredményes, ezért az alperes a másodfokú eljárásban is pervesztesnek tekintendő. Ezért az ítélőtábla őt kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére a Pp. 364. §-a szerint irányadó Pp. 81. § (1), (5) bekezdése, 83. § (1) bekezdése és az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján.

[103] Az eljárás a tárgyi illetékfeljegyzési jog hatálya alá tartozik, a felmerült fellebbezési illeték megfizetésére a pervesztes alperes a Pp. 101. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése és az Itv. 46. § (1) bekezdése értelmében köteles, figyelemmel a 200.000 forint fellebbezett értékre.

[104] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítélőtáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes.

[105] A másodfokú bíróság tájékoztatja az alperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2025. február 25.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Stecbauer Anita s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró